

VILÁGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGAR

218 S Z A M

MOLOTOV a londoni értekezletről

**A szovjet külügyi népbiztos sajtófogadáson
világított rá a Szovjetszövetségnek a potsdami
határozattal egyező álláspontjára**

LONDON, október 5. (Rádió) A Tass-ügynökség jelentése szerint október 3-án Londonban Molotov szovjet külügyi népbiztos a szovjet nagykövetségen sajtófogadást rendezett, amelyen több mint száz angol és külföldi újságíró vett részt. A sajtóértekezlet elején Molotov ismertette a helyzetet, majd számos kérdésre adott választ. Molotov sajtónyilatkozata a következőképpen hangzik:

— Ezt a sajtóértekezletet az öt nagyhatalom külügyminiszteri tanácsa munkálatainak befejezése után hívtuk össze. Ez a sajtóértekezlet elsősorban azért szükséges, mert az első külügyminiszteri tanács munkálatainak befejezése után, mely tegnap ért véget, *semmilyen közleményt nem adtak ki.* Szükséges, hogy a tanács munkálatairól néhány felvilágosítást adjunk.

— A külügyminiszteri tanács a berlini konferencia határozatainak értelmében alakult meg a békeszerződések előkészítésére. Végzett-e el valamit a külügyminiszteri tanács a békeszerződések előke-

szítésére vonatkozó feladatokból? — merül fel a kérdés. Kétségtelenül igen. A harminchárom ülést nem hiába tartottuk. Mind az öt külügyminiszter megegyezett abban, hogy Németország jóvátétele adóságaira, az ausztriai kérdések megoldására és több más kérdésre a szövetséges ellenőrző bizottság munkáját meg kell gyorsítani.

— Sajnos nem tárgyaltunk a Japán-illető szövetséges ellenőrző bizottság megalakításáról és ennek nem a szovjet küldöttség volt az oka.

— Nagybritannia, az Egyesült Államok, a Szovjetunió és Franciaország kiküldöttjei megegyeztek az Olaszországgal megkötendő békeszerződés egyes pontjaiban. Nagybritannia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió megegyeztek a Romániával, Bulgáriával és Magyarországgal kötendő békeszerződés néhány pontját illetően is. Nagybritannia és a Szovjetunió miniszterei pedig minden nehézség nélkül megegyeztek a finn békeszerződés kérdésében.

Hol voltak nézeteltérések? Central U

— A másik kérdés az, hogy voltak-e külügyminiszterek között nézeteltérések? Igen, voltak. Olvastam egy újságban, hogy Franciaországnak a külügyminiszteri konferencián való részvételére vonatkozólag nézeteltérések merültek fel. De melyek lehetnek ezek a nézeteltérések és egyáltalán miért merülhettek fel? A berlini konferencián pontos határozatot hoztak: *Franciaország részt vesz az Olaszországgal megkötendő békeszerződés tárgyalásában, de a többi kérdés tárgyalásánál nem.*

— Akkor talán Kína? Szeretném látni azt a kérést, amelyben a kínai külügyminiszter bejelentette volna, hogy valamilyen kérdésben ő más véleményen van. Tudom, sokan emlegetnek ilyen kérést, Kína azonban ilyet nem nyújtott be.

— Nem tagadom bizonyos nézeteltérések létezését. Ha nézeteltérésekről beszélünk, meg kell állapítanunk, hogy ezek tényleg léteztek. Augusztus elsején a három nagyhatalom kormányfői között egyezmény jött létre a berlini határozatokról. A külügyminiszteri konferencia elején mégis felmerült a kérdés, hogy ezeket respektálni kell-e vagy nem? Ezzel nagyon sok időt vesztettünk el. A berlini egyezmény egyeseknek azért nem látszik jónak, mert nagyon tág az értelmezése, mások szerint pedig nagyon szűk értelme van.

A Szovjetunió mindig betartja adott szavát

— Mi, a szovjet nép így gondolkozunk: Ha airtól egy egyezményt, úgy kötelezőség is azt teljes mértékben betartani. Az egyezményt úgy kell teljesíteni és úgy kell elfogadni, ahogyan azt airtól. A miniszterek különben sem módosíthatnak olyan egyezményt, amelyet kormányaik vezetői airtól. Ez mégis így történt. A nyugati szövetségesek külügyminiszterei arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a berlini határozat értelmezéséből az is kitűnik, hogy a külügyminiszterek tanácskozásain Franciaország és Kína képviselőinek is részt kell venniük. A szovjet küldöttség tiltakozott ez ellen a javaslat ellen, mivel Franciaország és Kína nemcsak hogy nem vettek részt a fejezet-szerződés előkészítésében és nemcsak hogy nem írták alá azt, de nem is viselkedtek háborút azok ellen az országok ellen, amelyeknek békeszerződéseit a londoni konferencián készítették elő.

— A szovjet küldöttség a berlini határozatok alapján semmiféle változtatásba

nem ment bele s ezeket minden támadás ellen megvédte.

— Köztudomású, hogy a Szovjetunió adott szavát mindig betartotta. Még nemrégiben a szövetségesek hódolatukat fejezték ki afelől, hogy a szovjet milyen pontosan és maradéktalanul tartja adott szavát. Ugyanezt a Szovjetunió elvárja szövetségeseitől is.

— A szovjet küldöttség visszautasította az angol-amerikai javaslatokat, de mégis igyekezett, hogy a külügyminiszterek első tanácskozása sikerrel végződjék. Ennek érdekében tette a következő javaslatot:

A szovjet javaslatok

I. Az Egyesült Államok, Nagybritannia, a Szovjetunió, Franciaország és Kína külügyminiszterei írják alá mindazon határozatokról szóló első jegyzőkönyvet, amelyekben az öt miniszter megegyezett.

II. Az Egyesült Államok, Nagybritannia, a Szovjetunió és Franciaország miniszterei írják alá az Olaszországgal megkötendő békeszerződés elhatározott pontjait (ez megfelel a berlini határozatnak).

III. Az Egyesült Államok, Nagybritannia és a Szovjetunió miniszterei írják alá a Romániával, Bulgáriával és Magyaror-

A Szovjetunió bizalommal néz a jövő elé

— Ha ezt elfogadják, meglehetősen számos problémáról írtak volna alá jegyzőkönyvet, amelyek tekintetében elvi megegyezésre jutottak. Ilyen módon a külügyminiszterek munkálatait október 3-án is folytatódhat volna a kedvezőbb feltételek mellett és barátságosabb hangulatban fejeződtek volna be. Ezt a javaslatot azonban Anglia és az Egyesült Államok képviselői nem fogadták el és így semmilyen jegyzőkönyvet nem írtunk alá.

— Befejezésül még arról, hogyan tekint a helyzetet a szovjet delegáció: A Szovjetunió győztesen került ki ebből a világháborúból s ennek megfelelő helyet foglal el a nemzetek között. Németország és Japán leverésében a Szovjetunió vállaltva küzdött nyugati szövetségeseivel és törekvéselt siker koronázta. Bizalommal néz a jövő elé és reméli, hogy mindenki mindent meg fog tenni azért, hogy a keleti és nyugati szövetségesek között továbbra is megmaradjon a háború folyamán kialakult jóviszony.

Molotov nyilatkozatának elmondása után egy újságíró kérdésére válaszolva kijelentette, hogy Truman, Attlee és Sztaun kö-

Arad, örök magyar gyász szép arája,
Feléd suhan ma sóhajunk, feléd,
Ki állsz sötétben és némán az árva
Maros mentén, mely zug ma gyász-zenét
(Juhász Gyula verséből)

Az esztendő e napján, amióta eszemet tudom, egy láthatatlan hurok szorítja el a torkomat. S azt hiszem, így van e napon minden magyar. A brünni bakó kötelének kísértete ez, a kilenc hurok, mely, mint valami alattomos stigma, e förtelmes emlékü napon megbízsergeti nyakunkat.

Gyermekkorunk óta, amikor egy ilyen csapzott őszi napon a Gracza—Jéka-féle nagy piros környben oltóhegygel kiszurkált Uthyka Antal főporkolab és a kísértet-bajszu Haynau tábornagynagy szemét, amióta képzeletünkben hallottuk eldördülni Tichy őrnagy gyilkos sortűzét s velőnkbe hasított Kiss Ernő utolsó szava: „Isten büntesse meg hóhéraitkat!”, amióta a tört lábbal vánszorgó Damjanich arcára esőkünk tapadt s könnyetnk omlottak e különös magyar szentkönyv, a Szabadságharc Története lapjaira — azóta ez a nap minden esztendőben felszaggatja bennünk a magyarság vadhussá konokult, beforrhatalan sebéit.

E napon képzeletben mindnyájan ott vagyunk a zimankós Maros-síkon. Dobpergés hallszik, tompa moraj, fekete szárnyak csattognak, dögmadarak és zokogás kondul, szinte ugatva, a szívéinkbe. E jelképes zárandoklat azóta tart, amióta, a kivégzés napján, 0- és Ujarad felől megindult a jajveszékelt magyarok áradata.

Belénk-belénkzikat s nem hagy nyugton a tételődés; hogyan bocsáthatott meg a magyarság ez intézményes gyilkosság tettesének — a brünni bakó e műveletben csupán vak eszköz vala —; a Habsburg-háznak, Bécsnek, Ausztriának, az egész németeknek? Hogy nem látták a kidegyezők 67-ben, hogy az aradi 13-mal nemcsak tízenhárom tábornokot üttek meg, hanem egyenesen a magyar ellenállás gerincét törték össze. Modern kísérleti telepen se lehetett volna célravezetőbb módszert kiagyalni, mint amilyen hatásosnak a negyvenkilences és ötvenes évek iszonyu kivégzés-láncolatát bizonyultak, minden lappangó forradalmi parázs végleges el-

szággal kötendő békeszerződéseket. (Ezt is Berlinben határozta el.) Nagybritannia és a Szovjetunió miniszterei írják alá a Finnországgal kötendő békeszerződéseket. (Ez is a berlini konferencia szellemében történt volna.)

IV. Azok a problémák, amelyekben október 2-ig nem történt határozat, kerüljenek az október 3-án tartandó értekezleten megvitatásra.

— Így tehát nem október 2., hanem 3-ika lett volna a külügyminiszteri tanács utolsó munkanapja.

Szükség van-e békeértekezletre?

— Mi a szovjet küldöttség állásfoglalása a nemzetközi békeértekezlet összehívására vonatkozólag?

— Természetesen szükségét látjuk egy nemzetközi békeértekezlet összehívásának, amelyen a békeszerződéseket döntésszerűen megtárgyalják. Ennek ellenére tiszteletben tartjuk a berlini döntéseket, amelyeket helyesnek tartalunk.

— Az egyezmény aláról között szereplőnek-e kötelező módon a többi országok?

— Természetes, hogy nem. Ez esetben ugyanis az értekezlet összehívására nem volna semmi szükség. Ilyen konferenciáról azonban csak akkor lehetne szó, ha a békeszerződésekre vonatkozó előkészítő munkálatok már véget érnek — fejezte be érdekes nyilatkozatát Molotov szovjet külügyi népbiztos.

Október 6

országszerte: a pesti Újépületben, a pozsonyi piacon, Nagyszebenben, a kolozsvári határban, a marosvásárhelyi téglavetőknél, a székelyudvarhelyi határban nőttek testvérkölöpjei, valóságos akasztófaerdő...

S ha a mártírok nevét nézzük, Damjanichét, Pöltenbergét, Leiningen-Westerburgét s annyi másét, ha szemünkbe ötlük franciául, németül irt bucsulevelük, egyszerre világosan látjuk, hogy áldozatuk nem egyetlen nemzet magánügye volt, hanem az egész világé! A világszabadságért haltak meg, mint Petőfi Sándor. S Woroniecky Miciszláv, 24 éves lengyel herceg, akit október 20-án akasztottak fel az Újépületben, vagy Rulikovszky orosz emigráns, aki még augusztus 28-án részszesült ugyane sorban, szintén az akkori reakció áldozatai voltak. És még hányan, széles e földterületen, hogy legyenek egy kései feltámadás kovászai!

Ma nem lehetünk ott mindnyájan, testvéreim, az aradi sáncok mártíridézó reggeli párájában. Látogassunk el legalább Sándor László sírjához a szamosfalvi határba vagy a vele egyidőben kivégzett Tamás Andráséhoz a házsorárfi temetőbe. Menjünk el a Szabadságharcos Ereklémuzeumba s érintsük meg kegyeletesen kézzel a 9 bitófa tűzgyújtónyi darabjait, simogassunk meg Leiningen-Westerburg Károly finom bronztalatát, melyen bucsusorait rötta s melynek lapján ma, különös jelkép gyanánt lúdtoll helyett görbe kard fekszik; nézzük meg Damjanich golyólatta óráját, mely valamelyik csaláiban életét mentette meg, nem tudván, hogy ezzel közvetve a brünni bakó kezére jártsza — s álljunk meg egy-egy pillanatra Zala György tízenhárom gipszplakettje alatt, melyek az egykori aradi Vértanúk-szobra utolsó hírneműi...

Az ő áldozatuk mindnyájunkért való s mindenütt jelenvaló. Rájuk gondolunk ma, azokra, akik olyan utat szabtak a magyarságnak, amelyről sohasem lett volna szabad letérnie. A német uralmi szándékok leverésével s a demokrácia feltörésével az ő igazságuk győzött. Hozzájuk kell méltólnak bizonyulnunk a népek szabadságáért forró mai időben.

JÓKELY ZOLTAN

Molotov megérkezett Moszkvába, Byrnes gépe az Azori-szigeteken vesztegel

WASHINGTON, október 5. (Rador) Byrnes külügyminiszter repülőgépe a kedvezőtlen időjárás miatt az Azori-szigeteken vesztegel. A külügyminiszter megérkezése után azonnal jelentést tesz az elnöknek, majd rádióbeszédet mond.

MOSZKVA, október 5. (Rador) Molotov külügyi népbiztos megérkezett Moszkvába.

LONDON, október 5. (Rador) Az Evening Standard szerint Bevin külügyminiszter beszámolt az angol kabinetnek a londoni értekezlet lefolyásáról. Bevin meggyőződése szerint a külügyminiszterek tanácsának első ülészaka nem végzett hiábavaló munkát. A brit kormány úgy határozott, hogy álláspontját nem közli azonnal a nyilvánossággal, hanem csak a parlament megnyitásaikor ad nyilatkozatot. A lap diplomáciai szerkesztője tudni véli, hogy álláspontjában elfogadják az amerikai kormány javaslatát és a francia, valamint kínai kormányok átmenetileg visszavonják képviselőiket a külügyminiszterek tanácsából, hogy megkönnyítsék számára a felmerült nehézségek leküzdését.

LONDON, október 4. A washingtoni Evening Standard című lap úgy tudja, hogy az amerikai diplomáciai karban nagy változások lesznek. Ertesülések szerint le fogják váltani az Egyesült Államok londoni, moszkvai, párizsi és esztinglii követét és számos más követet. Ezek szerint a hírek szerint Josef Davies, az Egyesült Államok jelenlegi moszkvai követe londoni nagykövetté lesz.

Tervszerű szabotázs

súlyos helyzetbe sodorta Kolozsvár fával és kenyérral való ellátását

A Kommunista Párt, a Szociáldemokrata Párt és a Szakszervezeti Tanács erélyes fellépéssel tisztítja meg a közigazgatást a szabotáló elemektől

KOLOZSVAR, október 5. Erdély fővárosának közellátásával kapcsolatban a Romániai Kommunista Pártja, a Szociáldemokrata Párt és a Szakszervezeti Tanács az alábbi közös nyilatkozatot adta ki:

Kolozsvárnak fával és kenyérral való ellátása a rejtett szabotázs miatt kezd katasztrófálissá válni. A tél küszöbén állunk és főleg a dolgozók egyetlen darab fát sem tudtak még beszerezni.

A Kommunista Párt, a Szociáldemokrata Párt és a Szakszervezeti Tanács megbízottai közös megbeszélést tartottak, amelyen kizárólag csak a kenyér- és faellátás kérdéseivel foglalkoztak. Az ülés megállapította, hogy egyes vezető hivatalnokok tervszerű szabotázsával állunk szemben, akik a rossz ellátással akarják a lakosságnak demokrácia- és kormányellenes elégedetlenségét kiváltani.

Az ülés bizottságot küldött ki annak kivizsgálására, hogy miért nem kapta meg a MÁGISz a már több mint három héttel ezelőtt Gheorghiu-Dej miniszter által kiutalt 50 vasuti kocsi, hogy megkezdhesse a dolgozók fájának szállítását?

A bizottság tagjai: Papp József (Kommunista Párt), Neumann József (Szociáldemokrata Párt), Veress Pál és Léb Albert (Szakszervezeti Tanács), valamint Bergner Imre (MÁGISz) felkeresték Balasopol mérnök, CFR tartományi igazgatót és elmondták észrevételeiket a vasuti kocsik juttatásával kapcsolatban, egyben bejelentették a lakosság dolgozó rétegeinek fokozódó elégedetlenségét, amiért a CFR igazgatósága nem gondoskodott vasuti kocsikról a fa ideszállítására akkor, amikor erre idejében gondolnia kellett volna. A bizottság vizsgálatot kért egyes hivatalnokok ügyében, akikről az a hír terjedt el, hogy 50-100 ezer lejért feketézéskereskedőknek azonnal vasuti kocsit utalnak ki.

Balasopol CFR tartományi igazgató válaszában kijelentette, hogy utasítást adott, miszerint 36 vasuti kocsi két csoportban azonnal rakának meg fával a MÁGISz részére és a többit is lehetőség szerint azonnal ki fogják utalni. A továbbiakban kimutatta, hogy 1945 május havában hivatalosan értesítette a megyei főispánt, hogy napi 25 vasuti kocsi áll rendelkezésre.

A Kommunista Párt megbízásából Papp József egy tervet dolgozott ki, amelynek

alapján enyhíteni lehetne a nagy vagonhiányon.

A terv lényege az, hogy az Apahida-Dés, Aranyosgyéres-Nagyenyed-Kolozsvár vonalon sok olyan vagon van, amelyen kisebb javításokat kellene végezni és faszállításra alkalmassá volnának, azok kivétel a futóműveknél helyben való elvégzése által is meg lehet gyorsítani a vagonok újra forgalomba hozatalát. Az így megjavított vagonokból két állandó járatot kell létesíteni kizárólag Kolozsvár faellátására. Balasopol mérnökigazgató a tervet elfogadta és ott nyomban utasításokat adott, hogy két szakmunkáscsoport azonnal induljon a vonalra a vagonok felülvizsgálására és a terv végrehajtására.

A küldöttség ezután felkereste Pogaceanu főispánt és tudomására hozta Balasopol CFR-igazgató közlését a május hónap történetét vagon igénybevételre vonatkozóan. A főispán kijelentette, hogy erről semmi tudomása nem volt.

A bizottság követelte az ügy azonnali kivizsgálását és a szabotáló, vagy könnyel-

működők letartóztatását. A küldöttség egyben bejelentette, hogy a városnak kenyérral való ellátását nem látja biztosítottnak, ha továbbra is azok kezében marad a gabonabeszerzés, akik eddig azt szabotálták. Követelik a munkásság nevében Buzea és társai főhibások azonnali leváltását és megbüntetését, annál is inkább, mert utólag bebizonyosult, hogy a földművesek be akarták több helyen szolgálatni a gabonát, de nem volt aki átvegye. A felelőtlen elemekkel és tervszerű szabotálókkal szemben gyors megtorlást követel a munkásság és az egész város demokratikus lakossága.

A bizottság kérte a továbbiakban, hogy a megye összes olajmalmaihoz nevezzen ki a főispán megbízható ellenőroket, mert a malmok nagyrésze az olajat elfektetési és ugyanakkor a munkásság nélkülöz.

Pogaceanu főispán a pártok és a szakszervezetek delegáltjainak megígérte a legerélyesebb intézkedéseket, egyben támogatásukat kérte. A pártok és a szakszervezetek

Ma nyílik meg a kolozsvári 48-as Erekllyemuseum

KOLOZSVAR, október 5. A Magyar Népi Szövetség kezdeményezésére ma, szombaton délelőtt 11 órakor hivatalosan megnyitják a 48-as erekllyék muzeumát. Az újonnan megnyitott muzeum az EMKE óvári épületében székel, a Evolina-tér és a Teleki Pál-utca sarkán. Az ünnepélyes megnyitásra meghívták a hatóságok, egyetemek, pártok, szakszervezetek és tömegszervezetek képviselőit. A megnyitáson Dán István polgármesterhelyettes beszélt.

Az aradi vértanúk emlékünnepélyét a Magyar Népi Szövetség október 7-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel tartja a Katolikus Gimnázium dísztermében. Szónok Nagy István és Vescan Teofil. A programon művészek s a Törekvés-dalárda alkalmi számai szerepelnek. Belépés ingyenes.

küldöttéi válaszukban kifejtették, hogy nemcsak ígérnek a támogatást, hanem követelik, hogy tanácsok végett elsősorban a pártokhoz és a szakszervezetekhez forduljanak és közösen törjék le a közigazgatásban a felelőtlenek és szabotálók uralmát. A Kommunista Párt nevében: Papp József.

A Szociáldemokrata Párt nevében: Neumann József.

A Szakszervezeti Tanács nevében: Veress Pál és Léb Albert.

Mi az igazság

a Dermata-gyári tömegmérgezésről terjesztett rémhírekből?

Nincs halálos áldozata a tömegszerencsétlenségnek

KOLOZSVAR, október 5. Futótüzként terjedt el Kolozsváron a hír, hogy a Dermata-gyárban husmérgezésben az emberek százai betegedtek meg. Mint ilyenkor lenni szokott, a hír egyre nőtt és dagadt. Rövidesen husz, majd negyven halottról beszéltek. A hír szállt tovább s egyes rosszindulatú hírterjesztők már azt vélték tudni, hogy szándékos mérgezésről van szó.

Mindaz áll. Tömegmérgezés valóban történt, de senki sem halt meg és szándékos mérgezésről, a nyomozás eddigi adatai szerint, szó sem lehet.

A vizsgálat megállapította, hogy a gyár alkalmazottai májashurkától betegedtek meg. A Dermata-gyár ugyanis hetenkint sertést szokott vágni, ennek husát a gyár alkalmazottai között szokták szétosztani, a belső részeket pedig a gyár étkezdéjének rendelkezésére bocsátják s ez feldolgozza

a kapott nyersanyagot. A vizsgálat szerint az elmúlt héten nem adták át az étkezéskor a májat, hanem a fagyasztoóban helyezték el s csak egy heti késéssel adták át. A konzerválás nyilván nem volt megfelelő. Az étkezde ugyan azonnal feldolgozta a kapott anyagot, de ez már nem volt friss s így következtetett be a mérgezés. A vizsgálat még folyik: kit terhel a felelősség a nagymennyiségű máj visszatartásáért.

A „friss” májast az étkezde kiosztotta a gyár alkalmazottai között s a következő napon már tömegesen mutatkoztak a mérgezés jelei. Több mint 350 Dermata-alkalmazott és családtag betegedett meg. Van olyan család, ahol három-négy beteg is van. A legsúlyosabb eseteket, mintegy harmincötöt, azonnal kórházba szállították, ugyanakkor pedig hevenyészett körtemet rendeztek be a gyár hatalmas tanácstermében. A gyár orvosai, a társa-

dalombiztosító orvosokkal karöltve éjjelnappal dolgoztak s elsősorban az azonnal végrehajtott gyógyszerelésnek köszönhető, hogy senki sem halt meg. A 350 súlyosabb eset mellett természetesen sok könnyű lefolyású mérgezés is volt. Ez azonban legfeljebb könnyű gyomorban-talmakban nyilvánult meg.

Ma már elült az izgalom a Dermataban s minden valószínűség szerint néhány napon belül ismét elfoglalhatja mindenki munkahelyét. Természetesen a Dermata-munkássággal egyetemben Kolozsvár összes dolgozóit azt követelik, hogy a bűnsöket szigorúan büntessék meg. A dolgozók egészségével nem szabad felelőtlen, könnyelmű játékokot űzni.

Olvasd és terjeszd a „Világosság”-ot!

A MEGSZÁLLÁSTÓL A FELSZABADULÁSIG

XIV. közlemény.

Onnan az ablakból néztem a teret, a háborút. Meredtem néztem s nem tudtam elvenni szemem az ablakból. Azóta nem hat rám film; hazugnak, valótlannak érzem. Abból az ablakból a valóságot láttam: kitágult szemű, szűkülő embereket. Hogy példát is említsék: egy zászlóst, aki rettenetesen félt s félelmét úgy ordította világgá, hogy lelkesített, káromkodott, üvöltözött, gyávának mooskolt mindenkit s mindezt kocogó foggal, a félelemtől remegett minden kis porcikája. Mint egy vitus-táncosnak, rángatózott keze, lába s a végén azt sem tudta mit, csak üvöltözött s ez már úgy hallatszott, mint egy rémült jajgatás.

Két asszonyra is emlékszem s nem is fogom feleltetni soha: vizért indultak volna át a téren, hogy kijussanak valahogy a Dunára. A vízvezetékek szét voltak bombázva, főzéshez, mosdáshoz havat szedtek össze az emberek az utcákról, kertekből s ahol csak hó volt, onnan. Szedték a korom-megszállta havat óvatossal, lágy mozdulattal; gyűjtötték, mint a kincset. Csakhogy gyenge téj volt, a kevés hó hamar elfogyott s kénytelenek voltak a Dunára lelopózni vizért. Ez a két asszony is vizért indult a téren.

Megálltak a tér innesső felén s vártak. Most sem értem, mire vártak, hiszen egyformán veszélyes volt a téren járni bármilyen időpontban. Talán bátorságot gyűjtöttek. Végre is rászánták magukat s szaladtak át a téren... Egyikük alacsonyabb volt, a másik szikár, öregebb, mindkét kezükben egy-egy veder. A szikár, öregebb nem ért a tér közepéig sem, mikor fel sem jaddulva, csak szétesés a két kariát s arca bukott. A vedert messzire eldobta magától. Az alacsonyabb, aki elől volt, már majdnem átjutott, mikor észrevette, hogy mi történt a társával. Anyja lehetett, vagy kije, de ösztönszerűleg visszafutott hozzá. De nem ért egészen oda, mikor tudatára ébredt: hiszen ő is veszélyben van. Akkor rémülten megfordult, a két vedret elhajította, sikoltozva szaladt át a járdára s ottan megállva hol a téren heverő halottal szólítottatva jajgatva, hol meg az eldobott vedret siratta.

De térjek csak vissza a zsidó orvosokra:

Ültünk bent a szobában s néztük a kinti harcot, mi-

IRÓ

A HADAK UTJÁN

Asztalos István feljegyzései

kor csak bejön Eta, a Pali felesége s mondja, sugja, hogy itt van az elvitt orvos felesége s arra kéri Paliékat, hogy ha őt is elviszik a nyilasok, ügyeljenek a két ittmaradt fiára és hogy... tovább nem suhatha, halkán kopogtatott s bejött maga a zsidóasszony. Nagy kökény szeme volt s még mindig éjfekete haja. Gyönyörű lehetett fiatalabb korában. Bejött, riadtan nézett mindegyikünkre, fájdalmasan és alázatosan. Mintha tüzre ültünk volna, ugrottunk fel egyszerre Palival, hogy helyet csináljunk neki. Eta meg ijedt-udvariasan kínálta székkel. Zavarodottak lettünk, mint akit tiltott dologban kapnak. Beszélni kezdtünk gyorsan és sokat olyasmiról, amiről szegyenkezve éreztük, hogy felesleges beszéd.

Ő szegény tette magát egy darabig, hogy hallgatja, de sokáig nem bírta tettetéssel: minden átnemet nélkül beszélni kezdte panaszát, fájdalmát. Dünnyögős sirással s szinte összefüggéstelen mondatokkal mondta el ura elhurcolását.

— ...Nincs Isten, Szabó ur, én eddig hittem, de nincsen, higgye el. Miért engedte?! — tört ki gyűlölködve. — Kinek vétett az én szegény uram?!... Egy olyan ember... az én szegény uram... Most kit sirassak, a nagyobb fiamat, az uramat?...

Zokogva ült a széken tenyerébe rejtett arccal s olyan mély fájdalommal sirt, hogy lélekzen alig mertünk, csak éreztük: rettenetes, ami ezzel az asszonnyal történt. Nem nekünk sirt már, hanem csak úgy magamagának. S a legrosszabb az volt, a sirása nem volt lázadó, hanem mélységesen lemondó: annyira nem volt lázadó, hogy düh ömlött végig rajtam; ne üljön és sirjon itt mindenbe heletörődvé, hanem ordítson, üvöltjön, lázadjon s ha meg kell haljon, haljon meg emberül. Menjen, induljon el, kockáztasson, vállaljon valamit, mit tudom én mit, menjen át a fronton, legyen védje magát s ne mint a barom,

engedje elhurcolni gyermekeit, magamagát... Torkomig futott el a düh s már majd hogy ki nem mondtam, mikor ráeszméltem: magamért dühögök reá... Hiszen ugyanazt teszi, amit én. De bánom is én, miért jött közém, miért hozza ránk, különösen rám a veszedelmet, a nyilasokat, a halált... Mi lesz, ha utána jönnek a nyilasok, megtudják, hogy mi segítettük őt, a zsidót és hogy itt katonaszökevények vannak és... és fojtogatott a sirás a szegénytől, hogy mennyire gyáva tud lenni a lélek, ha az életét félti. S mindannyian erre gondolhattunk, mert mindnyájunk arcán csak a kötelező udvariasság rángatózott. Egyedül Eta volt őszinte szánakozó ember. Talán mert anya volt és feleség.

Végül is arra kért a zsidó asszony, ne haragudjunk, hogy nem tud fájdalmán uralkodni, nézzük el neki s ha nem esik nehezünkre, engedjük, hogy a kistia, ha őt elviszik, vagy egyszer bejöhessen hozzánk...

Eta kísérte ki a meggörnyedt, elcsendesült asszonyt, aki a mi zavart, földet néző szemünkről könnyen kitalálhatta kelletlenségünket.

Szabó Pál mozdulatlanul ült az egyik széken, ki volt sárgulva egészen, nem nézett egyikünkre sem, csak meredten maga elé. Éreztük, telik meg szegyenkezéssel és feszültséggel a szoba... Egyszer aztán felállt, mint aki határozott. Megszólalt s a fiához beszélt, a nagy fiához, aki szintén szökevény volt már:

— Hát fiam, ha elfognak, bizony agyonlőnek, de a hazáért más is meghalt már, mert hogy én a saját hazámban és házamban se tehessem azt, amit becsületnek tartok, azt senki sem kívánhatja, Emberül öltem ezideig s ezután sem akarok szegyenkezni magam előtt! — ez már kiáltva mondta. Fel volt indulva nagyon.

S így a zsidó orvos asszonya és fia azután majd minden nap nálunk töltötte az időt a félelemben. A szerencsétlen asszony minden nap azzal kelt: na, máma jönnek érte. Hol magát siratta, hol az urát, hol meg a gyermekeit. A nyilasok ugyan nem jöttek el érte soha, volt nekik egyéb bajuk, de az orvos felesége idegrones lett az ostrom végeztére. Mi meg izgulhattunk titokban ugyanugy. Hiszen ha érte jönnek, biztos behotolnak mi hozzánk is.

(Folytatjuk)

Szabad szó

A Románok nevében a közeledésért

Írta: VESCAN TEOFIL egyetemi tanár

Soha sem vezetett jóra, his az emberek nem voltak ösztöntek egymáshoz, vagy nem ismerték a való helyzetet, vagy ami még sokkal rosszabb, elkendőzték a dolgokat. A magunk részéről mindig igyekeztünk tárgyilagosan megvizsgálni a helyzetet és hasonlóképpen tárgyilagosan javaslatokat tenni a nehézségek leküzdésére.

Az utóbbi időben hibák következtek, de a reakció működésének megerősödése révén is, sőt talán leginkább ezért, igen megrosszabodott a helyzet egyes vidékeken. A szovinizmus ismét felütötte a fejét és ahelyett, hogy közeledés jött volna létre az Erdélyben élő románok és magyarok között, helyenkint inkább eltávolodást és megemérettést észlelünk.

A bajok, a gondok, a meg nem oldott feladatok részben azért, mert nem voltak megoldhatók a zsenge demokrácia zsenge erőivel, részben azért, mert nem úgy lettek megoldva, ahogyan meg lehetett volna oldani őket, néha arra készítetik az embereket, hogy ne lássák a másik gondját, a másik bajját, a másik keserűségét, a másiknak az érzéseit, elgondolásait, esetleg téveszméit. Kissé elkülönültek az emberek bajaikkal egyetemben nemzeti szempontból, sőt talán felekezeti alapon is. Ha valóban el akarjuk érni, hogy az emberek között közeledés jöjjön létre, meg kell ismernünk egymás gondjait, nehogy torz képet kapjunk a valóságról. Ez készítenet arra, hogy őszintén közöljem magyar barátaimmal a visszatérő román lakosság panaszeit.

Román társaink a következőket mondták:

"A lakás-kérdés egyike azoknak, amelyiket feltétlenül meg kell oldani. A visszatérő menekültek Kolozsvár városát, annak lakásait nagyrészt elfoglalták a háborús helyzet következtében és így alig tudnak lakáshoz jutni. A nehézsége a dolognak természetesen abban áll, hogy az elfoglalt lakások lakói nagyrészt magyarok, viszont a visszatérők nagyrészt románok. Ezért azután a helyzet következtében ugyszólván nemzetiségi kérdés lesz a dologból, amelyhez néha osztályjelenség is hozzájárul, mert a lakások lakói nagyrészt munkások, míg a lakástkeresők nagyrészt hivatalnokok, értelmiségiek. A nehézségek miatt a lakáskérdésből „nemzeti” kérdéssé vált problémát azonban helyes elgondolással feltétlenül meg lehet oldani. Nagyon kedvező légkört teremtene a magyar-román közeledésnek egy olyan ajánlat, amely magyar részről kérné a magyar lakosságot, hogy 1-2 család, rendszerint rokonok, egybeköltözzenek s ezáltal lehetőséget adjanak egy román családnak, hogy lakáshoz jusson.

A másik kérdés az utca-elnevezések problémája. Ne felejtsük el sohasem a román lakosságnak az érzékenységet az elmúlt négy év miatt, ha jogosnak is találjuk az elmúlt 22 év kilengéseinek a megbélyegzését. Ne felejtsük el, hogy másoknak a nevelés következtében az a négy év fontos, az a négy év az érzékeny oldala, mert valójában hosszú évtizedek kellene ahhoz, hogy valaki tökéletesen meg tudja érteni a másik gondját is, hogy valóban demokratikus meggyőződése alakuljon ki. Tehát próbáljuk rávenni házaink lakóit, hogy azokat a táblákat, amelyek zavarják a román lakosság érzékenységét, távolítsák el. Egy ilyen kezdeményezés magyar részről igen megerősítené a román-magyar közeledést. Hiszen ugyanis el vannak készítve az új elnevezések, amelyekből a magyarok nagyjai sem maradtak ki, tehát ne hagyják kint sokszor hanyagságból azokat a táblákat, amelyek zavarják az itt élő népek békés együttélését.

Az iskola-kérdés is zavarja a román lakosságot, amely úgy érzi, hogy őt hatalmas magyar intézmény mellett a református kollégium, a katolikus gimnázium, az unitárius kollégium, a Marianum és a református leánygimnázium) nincs egyáltalán egyenlő helyzetben és igen

sokszor megmagyarázza, hogy miért ragaszkodik a gyakorlati iskolák esetében 1940 előtti épületeihez. Az iskola-kérdés tehát egy olyan kérdés, amelyben igen nehéz igazságot teremteni, főleg akkor, amikor az egyik fél az iskolaépületekért és internátushányért panaszkodik, míg a másik fél a ki nem fizetett járandóságaiért, a véglegesítés hiánya miatt."

Sok-sok ilyen nehéz és kényes kérdés van, de ha igyekezni fogunk egymás gondjait és bajait látni, elgondolásait követni, még ha néha tévesek is, de amelyek igen sokszor jogosak, akkor sokkal inkább megközelítjük a tárgyilagoságot, sokkal hamarabb fogjuk tudni megvaló-

Tovább dühög a szlovák fasizmus!

NAGYTAPOLCSÁNYBAN NEGYVEN ZSIDÓT MEGYILKOLTAK A SZLOVÁK FASISZTÁK

BUDAPEST, október 5. (Rádió) Pozsonyból érkezett jelentés szerint felfegyverzett szlovák bandák véres pogromot rendeztek Nagytapolcsányban. A szlovák fasiszták megrohanták Nagytapolcsányt és mintegy negyven zsidót meggyilkoltak, többet pedig súlyosan megsebesítettek. A budapesti sajtó megállapítja, hogy ez a tömeggyilkosság ugyanannak a szellemnek a szülötte, amely minden jogától megfosztotta a szlovákiai magyarságot. — Ebben az országban — írják a magyar főváros lapjai — a fasiszta elemek szabadon garázdálkodnak még ma is. A dolog jogfosztással kezdődött és tömeggyilkosságba torkollott.

Tudom, hogy akasztófán végzem

— mondotta a „bűnbánó” Szálasi

BUDAPEST, október 5. A Budapesten megjelenő Szabadság írja: Himler Márton magyar származású amerikai nyomozó-vezető, aki a külföldre menekült magyar háborús bűnösök elfogatását irányította, sajtónyilatkozatot adott. Elmondta, hogy Szálasi így kezdte vallomását: — Tisztában vagyok a sorsommal és azt is tudom, hogy egész politikai működésem tévedés volt.

Ezekután cinikusan kijelentette, hogy a deportálásokról semmit sem tud. Himler ezredes elmondta azt is, hogy Szálasi ausztriai bűvölyhőn megtalálták többezeroldalas naplóját. E feljegyzésekben pontosan leírta, hogy miképpen juttott el a „nemzetvezető” gyászos tisztségéig és kik voltak azok a politikusok és közéleti vezetők, akik segítségére voltak. — Később — mint az amerikai nyo-

mozó-vezető mondotta — Szálasi meg és papot kért. Egy Benkő nevű katolikus lelkész küldte hozzá, aki hosszú hónapokig Dachauban volt internálva. Szálasi meggyönt Benkőnek s befejezte ezzel a mondatot: — Tudom, hogy életemet elcsorogtatva végzem, éppen ezért kérem bűnbánóim feloldozását.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az elemi iskolákban október 15-én feltétlenül megkezdik a

Megfelelő változtatással a múlt évi tankönyvek az idén is érvényesek

BUKAREST, október 5. A nemzetnevelésiügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében az elemi iskolákban október hó 15-én visszavonhatatlanul meg kell kezdeni a tanítást. A tanítóknak — mint megirtuk — már október 1-től kezdve az iskoláknál működniük kell. Csak azok a tanítók mentesek az iskolai tevékenység alól, akik részére az illetékes hatóságok esetleg szabadságot engedélyeztek. Azok ellen a tanítók ellen, akik jog-

talantul kivonják magukat kötelezettségük teljesítése alól, szigorú megtorlást alkalmaznak. A minisztériumi rendelet újólag hangsúlyozza, hogy az elemi iskolai beiratásoknál semmiféle beiratási díj nem szedhető. A nemzetnevelésiügyi minisztérium egy másik rendelete értelmében az 1944-45. iskolai évben használt iskolai könyvek a folyó tanévre is érvényesek, azzal a köte-

lezettséggel azonban, hogy a tanítók csak akkor megfelelő törléseket készíthessenek, ha a könyv vagy pedig a meg nem felelő állapotú fehér papírszalaggal át kell. Érvénytelenek, illetve a tanítók az évben használtuk tilos a tanítás során más tankönyvszövegek: az I., IV. és V. osztályos történelemkönyv, a természettudományi, a politikai köznevelés és a politikai földrajz és a jogi tankönyvek.

Egymilliárdot meghaladó érték okmánybélyeget hamisított egy bukaresti bűnszövetkezet

BUKAREST, október 5. Óriási méretekben dolgozó bélyeghamisító bandát leplezett le a bukaresti rendőrség. Az első nyomokra még júniusban bukkantak, s akkor le is tartóztatták a Welsmann Harry vezetése alatt dolgozó bandát. Ezek 900 lejes okmánybélyegek hamisítására specializáltak

magukat. Találtak azonban náluk más címletű hamis bélyegeket is. A rendőrség ezen a nyomon elindulva aztán több hónapig nyomozás után fényt derített egy az előbbinél jóval nagyobb méretű hamisító társaság üzemére. A rendőrök rajtaütésszerűen megszállták az okmánybélyeghamisító ban-

da Popa Nan-utcában lévő főhadiszállás s ott 360 millió lej értékű hamis bélyegeket, valamint további 800 millió lej értékű felgyűlt hamis okmánybélyeget találtak. A házkutatással egyidejűleg letartóztatták Tabacu Gheorghet, a banda „parancsnok” és vezéré, annak testvérét, Dionisiet, Fulger Gheorghet, az élellyegnyomda cinkografusát, Chioroanu Gheorghet és Matei Marint, akik működtek a Monitorul Oficial nyomdájának gépein, voltak s a hamis bélyeg nyomtatását végezték. Sikertelen letartóztatni a hamis bélyeggyártókat Altarovic Berut, S. Dávidot, Dita Gheorghet, Dumitru S. elolot, Stefanescu Alexandrut és Constantin Dimont is.

Bevezetik a hus- és zsirjegyeket

BUKAREST, október 5. A Legfelsőbb Gazdasági Tanács határozata alapján a közellátási minisztérium — mint megirtuk — az egész ország területén engedélyezte a polgári lakosság részére a szarvasmarha és a sertés vágatását. Levágásra kerülhetnek 10 évesnél idősebb tehenek, 12 évesnél idősebb igazsok, 6 évesnél idősebb bikák, a bivalyok és bivalyborjúk pedig bármely korban.

pedig ha élősúlyban 120 kilónál nehezebbek. A rendelet értelmében hetenként kétszer, esztörtökön és vasárnap a szarvasmarha és a sertés húsfogyasztását úgy a magánháztartásokban, mint a vendéglátásban engedélyezték, a berbéshús fogyasztását pedig a hét bármelyik napján. Városokban a hússal való ellátás a husjegyek alapján történik, személyenként 25 deka súlyban, függetlenül attól, hogy marha-, sertés- vagy berbéshúst fogyaszt az illető.

Svédország felvétel a diplomáciai összeköttetés Magyarországgal

STOCKHOLM, október 5. (Rádió) A svéd fővárosból érkező jelentések szerint Svédország rövidesen felveszi a diplomáciai összeköttetést Magyarországgal.

MEGHÍVÓ.

A kolozsvári CFR zenekar 1945 október 6-án a CFR szakszervezet helyiségében reggelig tartó táncal egybekötött hangversenyt rendez, melyre szeretettel meghívja a nagyszámú közönséget. Műsoron a kolozsvári CFR zenekara játszik Costin Gavrilá vezényletével. A bejelentés a zenekar felszerelésére és a CFR gyermekotthon javára szolgál. Kötendő büffé! segélyezésére fordítjuk. Kezdele este 8 órakor. Kulturbizottság.

FIGYELEM! FIGYELEM! BIKENSPANNER EMIL SZÜCS szörmeüzletét régi helyén, Dórsa György-utca 4, emelet, megnyitotta. Dus választék nemes szörmekben. — Olcsó árak.

MULVA

at az iskolák. Még tíz
egy minden szükséges
gyűnk az iskolai év
tiz nap alatt számba
jon minden tanköteles
iskolába. Nem marad-

am!
az iskolai kérdések rende-
lő tekintettel annakidején
a iratta be gyermekét. Az
se azonban ellentéződt. A
szellem biztosította mind-
mára a szabad iskoláztatást.
ék, ne halozzon hát egyetlen
faladéktalanul irassa be gyer-
kolába. Tanítóink, tanítónőink,
vegyék számba, hogy eleget
aden szülő ennek a kötelezettsé-

avunk: mindent az iskolákért, min-
t a tudásért!

*
KOLOZSVARI ALLAMI MAGYAR-
LVU KOEDUKACIOS TANITOKÉPZO
KONETE. A kolozsvári állami magyar-
nyelvű koedukációs tanítóképző igazgatósá-
ga az alábbi sorokat intézte lapunk szer-
kesztőségéhez: „A kolozsvári állami ma-
gyar nyelvű koedukációs tanítóképző igazga-
tósága, tanári kara és növendékét hálás
köszönetüket nyilváníttja a „Világos-
ság” szerkesztőségének és az intézet ősz-
szes nagylelkű barátainak azért a tevékeny
támogatásért, melyet 1945 szeptember 30-án
a tanintézet javára rendezett és ugy érköl-
csi, mint anyagi szempontból jól sikerült
játékdélután és műsoros táncestély alkalmá-
val nyújtottak.”

MEGALAKULT A MAGYAR-JUGO-
TARSASAG. Budapestről jelentik:
akult a délszláv-magyar kapcsolatok
it magára vállaló Magyar-Jugoszláv
g. Az egyesület elnöke Móor Gyula
mi tanár választották. Társelnökök:
Antal iparügyi miniszter, Kovács Imre,
László, Somlay Arthur, Székfi Gyula
ldy Zoltán. A budapesti „Szabadság”
következő megjelvezést fűzi a Társaság
megalakulásához: „Tito Jugoszláviája adta
legszebb példát a népek demokratikus meg-
ülésének, amikor irtózatos szenvedésel
egyforma jogokat és életlehetőségeket
tott az ott élő nemzetiségeknek. A
r nép lelke mélyéből fakadó baráti
fogadta el a hős szomszéd-nép ki-
ott kezét és nemes példáját utmuta-
tekinthi a jövőre.”

OS GYOGYSZERTARAK.
(Szabadság-tér 28), Halász
r 5), Flohr (Horea-ut 50),
tca 19).

ISTENTISZTELET OKTOBER
TARIUSOKNAL. A kolozs-
egyház október 7-én a belvá-
rsliz körzetben és a Burgaria-
zemlékezik az aradi tizenhá-
mlékéről. A nagytemplomban
mén Da del prédikál, alkalmi zenét Pé-
István zenetanár szolgáltatta.

NYOMMEZTERNEK A FOSZER-
KEDŐK. Hosszú október 6-ig
menthazk iparigazgatóságával vagy
másoktatával a Kereskedők Egyesüle-
tükénti hivatalában (Iparkamara épü-
a racionalizált élelmiszernek elosztása
ett történő összeírásból kimarad.

ZENENK A HADIFOGLYOK. Tóth
zsef (Kolozsvár, Arany János-utca 13) a
vetkezőkről hozott üzenetet szerkesztősé-
ünkbe: A Szovjetunióban élnek és egészsé-
gesek: Angyal Kálmán villanyszerelő, Szil-
lgyi József vendéglős (a Magyar-utóban)
György, akinek az apja építési vál-
Mindhárman kolozsváriak. Burian
e üzeni Jerónak Ciocls közsgébe (Sza-
egye), Pávai Lajos pedig leányanak,
nd Ferencének Kolozsvárra, Tordai-
alá, hogy utban van hazafelé. Kadik
nek üzeni fia Nagyabányára, hogy
arozsáigeten fekszik kórházban, men-
ána és vigye haza.

EGESZSEGUGYI SZAKSZERVEZET
GYULÁSE. A kolozsvári Egészségügyi
szervezet október 13-án, szombaton
után fél 6 órakor tartja meg közgyűlését
Unió-utca 5 alatti helyiségében. A tárgyo-
zatot a titkári jelentés, a vezetőség meg-
választása és indítványok szerepelnek. A tit-
kárság fűzi az összes tagokat, hogy — ké-
pesséjükkel való tekintet nélkül — a köz-
gyűlésen felületlenül jelenjenek meg.

Ertesítjük a leröközőnséget, hogy
üzemünk külöföle mellel en és
szinben szerphályhókat nyárt és
bezen összeszerelő beosztja a ve-
pöközőnség rendelkezésére. A me-
rendelésel szivek caje nek az
albbi címre eszközölni:

Kolozsvári Zsolnay
porcellán gyárüzem kft.
a kolozsvári Szabadság kezelsében
Kolozsvár, Kajántói-ut 36.

Szombat,
1945 október 6.
Katl.: Brunó
Prók.: Brunó
Ortodox:
Tamás
Zsidó: 3706 év
Thsiri hó 29.

HIREK

A nap két 3 óra
49 perckor és 17
óra 15 perckor
nyugszik.
A hold két 5:40
óra kor és 17
óra 47 perckor
nyugszik.

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi naplaja
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő 258.

Előfizetési díj egy hónapra 1000 lej. Apróhirdetések szá-
vankint 40 lej, legkisebb hirdetés 400 lej. Álláskeresőknek
szavankint 30 lej, legkisebb hirdetés 300 lej. A kiadóra cím-
zett és jelítség hirdetéseknel 40 lej pótdíj fizetendő. Keretes
hirdetések négyzetm-kint 100, 120 és 140 lej. Szöveghirdetés
(hírek között) szavankint 100 lej. Nyilttér szavankint 200 lej.

Kéziratok megőrzésére vagy visszaküldésére nem vállalkozunk.

A MAGYAR NEPI SZÖVETSÉG V. KE-
RETI TAGOZATA az aradi 13 vértanu
emlékére október 7-én délután 4 órakor a
Túrr István-utcaiban lévő székházában
műsoros ünnepélyt rendez, melyre szeret-
tettel várja az érdeklődőket. Belépődíj
nincs.

A HERCEGPRIMAS FELHIVASA MA-
GYARORSZAG UJJÁEPITESERE. Buda-
pestről jelentik: Az Új Ember című magyar-
országi katolikus hetilapban Mindszenti Je-
zsef, az új hercegprímás felszólította a ma-
gyar katolikusokat, hogy minden erejük-
kel vegyenek részt az ország újjáépítésében.

(*) A KERESKEDELMII ÉS IPARKA-
MARA ERTESITI A KOLOZSVARI OSZER-
KERESKEDŐKET ÉS OSZERPIACI ARU-
SOKAT, mindazokat, akik az engedély ki-
bocsátását kérték, hogy az iparkamara által
kibocsátott nyugtazsámmal nincsenek feljo-
gosítva ószeri árusításra. Minden ószerkeres-
kedő köteles céget az iparkamaránál beje-
gyeztetni és csak a végleges iparendéálllyel
kezdheti meg működését.

NAGY LAJOST, aki október 5-én hírt
hozott Kolozsvárra, Erzsébet-ut 57 alá az ál-
litolag amerikai fogságban lévő Gaál Gá-
bor főhadnagyról, kérjük, hogy lakásalmát
közölje a „Világosság” szerkesztőségével.

FEKETE KÖNYV KÉSZÜL AZ ERDÉ-
LYI ZSIDÓSÁG SZENVEDÉSEIRŐL. A
Zsidó Világkongresszus romániai kiren-
deltsége Északkelet részére Kolozsvár
székhellyel irodát nyitott. Ennek az iro-
dának elsősorban az a hivatása, hogy az
erdélyi zsidóság által a fasizmus érája
alatt elszenvedett emberi és anyagi vesz-
teségeit anket során feltárja, összegezze
és illetékes fórumai útján Fekete Könyv
formájában egyrészt a demokrátiikus vil-
lág, másrészt a békekonferencia elé tárja.
Az anket során minden Erdélyben élő
zsidó személy egy kérdéssel teli füzetet
kap kézhez, amelyet kitöltve kell vissza-
juttatnia. Az anket szervezése folyamat-
ban van és amint az befejeződik, annak
kezdetét és az egyéb tudnivalókat hirta-
pok, falragaszok és egyéb lehetőségek út-
ján közli a Zsidó Világkongresszus ko-
lozsvári irodája. Ertesülésünk szerint ha-
sonló anket folyik Délerdélyben és az
Ókirályságban is a zsidóság által elszen-
vedett veszteségekről és üldöztetésekről.

(*) OSZERESEK! Az adókvetéssel kap-
csolatos fontos kérdésekben vasárnap dél-
előtt 8 órakor az iparkamara dísztermé-
ben gyűlést tartunk. Mindenki saját érde-
kében jelenjen meg. Kereskedők Egyesülete.

Juhász Gyula verse:

REÁTOK GONDOLOK

Ha szeptember derüje
Ragyog az égi boltról
Az elhagyott vidékre
S az ősz szelid kezekkel
Illeszti koszorúját
A napfényes határra:
Testvéreim, ti hősök,
Ti vérvök és tusázók,
Kedves, dicső fiuk mind,
Meleg fájó gyönyörrel
Reátok gondolok!

Ha borus mennyország
Fázós esője hull, hull
S a haragos egelnek
Sötét felhője villan
S az elmulás fuvalma
Meglengeti a lombot,
És hull az őszi pompa
Rozsdás halott színével
A hervadó avarra,
Testvéreim, ti drága,
Ti áldott vértanúi
Egy boldog, víg jövőnek,
Könnyes, meleg sóhajjal
Reátok gondolok!

MOLNAR ERIK MAGYAR NÉPJÓLETI
MINISZTER TATARESCU KÜLÜGYMI-
NISZTER MEGHIVÁSARA ELOADAST

TART BUKARESTBEN. Tatarescu külügy-
miniszter, miniszterelnökhelyettes meghívá-
sára november közepén Bukarestbe érkezik
Molnár Erik, az Európaszerződés ismert marxis-
ta tudós, magyar népjóleiti miniszter. Molnár
Erik „A magyarok és románok kapcsolatai
a múltban és jövőben” címmel előadást tart
a román fővárosban.

A GRAFIKAI MUNKÁSOK beszerzési
csoportja felszólítja tagjait, a munkanélkü-
lieket és a rokkantakat is, hogy legkésőbb
hétfőn délelőtt 10 óráig hozzák be saját és
összes családtagjalk kenyerjegyét a Mimer-
va nyomdába.

A DEPORTALASBOL HAZATERT FI-
SCHER VILMOS kedden tartja első zon-
goraestjét az Akadémiai Kollégium (volt
Diákház) dísztermében. A kiváló művész
műsorán Bach, Mozart, Beethoven, Schu-
bert, Schumann, Debussy, Liszt és Casella
művei szerepelnek. A hangverseny jövedel-
mét a Flataikoru Deportáltak Otthonának
javára fordítják. Jegyek elővételben a Józsa
Béla Athenaeumban kaphatók.

OKTOBER ELSEJETUL KOLOZSVARON
ESTE 9 ÓRÁKOR ZARJAK BE A KAPU-
KAT. A házfelügyelők és háztartási alkalm-
mazottak szakszervezete értesíti az összes
házfelügyelőket és lakókat, hogy Kolozsvá-
ron október elsejével (téli időny) a kapuzá-
rás este 9 órakor, a nyitás pedig reggel 6
órákor történik. A kapuzárás éjféltől 100
lej, éjféltől 150 lej.

(*) KÖSZÖNETNYILVANITAS. Ezuton
mondunk köszönetet mindazoknak, akik fe-
lejtethetetlen kislam, Spatz Pallka temetésén
résztvettek, részvételükkel fájdalunkon eny-
hítenni igyekeztek és virággal, koszorúval
borították be fiunk ravatalát. A gyászoló
család.

VARHATÓ IDŐJARAN. Az Időjárás-
tató Intézet közli: Esőzések, szél, ala-
acsony hőmérséklet.

AZ EGESZSEGUGYI SZAKSZERVEZET
TÁJÉKOZTATÓJA A KOLOZSVARI JAR-
VANYKORHAZ HELYZETEROL. A kolozs-
vári Egészségügyi Szakszervezet a kolozs-
vári járványkórház helyzetéről lapunk út-
ján közli, hogy miután a járványkórház
épülete a Kandó Kálmán-utcaiban a bom-
bázás következtében tönkrement, a járvá-
nyos betegek részére a földművelésügyi mi-
nisztérium tulajdonát képező és a Hősök-
terén lévő épületben rendezték be ideigle-
nesen a kolozsvári járványkórházat. A meg-
sérült eredeti épület helyreállítására a mi-
nisztérium 7 millió lejt szavazott meg, a ja-
vitási munkálatokat azonban a valóságban
nem kezdték meg, mert a járványkórház
részére csak engedélyezték a 7 millió lejt,
de ténylegesen nem utalták ki, viszont a
járványkórház igazgatósága nem tett sem-
mit a pénz kiutalásának megszürtésére.
A földművelésügyi minisztérium most visz-
szakérte a saját épületét, amelyben jelenleg
a járványos betegeket ápolják. A kiürítés-
sel kapcsolatosan az Egészségügyi Szak-
szervezet azt javasolta, hogy a betegeket
fokozatosan szállítsák át a gyermekkór-
házba és sürgessék meg a Kandó Kálmán-
utcaiban lévő járványkórház helyreállításá-
nak munkálatait, illetve az ehhez szüksé-
ges állami segély kiutalását. A járvány-
kórház igazgatósága azonban nem tette
magáévá az Egészségügyi Szakszervezet
előszert megoldást javaslatát. Az Egészség-
ügyi Szakszervezet ennek ellenére reméli,
hogy miután a járványos betegeket nem
lehet az utcára kitéleptíteni, a kórház igaz-
gatósága végül is megvalósítja az Egész-
ségügyi Szakszervezet javaslatát és meg-
nyugtató megoldáshoz juttatja a kolozsvári
járványkórház kérdését.

(*) UJ HANGLEMEZEEK, zeneszekrények,
„Atlas” zencosztálya.

A Gólya sikere az Állami Magyar Színházban

Végre!... A Gólya című amerikai bo-
hózatban színészcink, akik jödeje unal-
mas szivésü és alig-rendezett darabokban
ugyszólván mást se tettek, mint deklamál-
tak, most alaposan kitombolhatták magu-
kat. A kissé vastag témájú darab komi-
kysabbnál-komikusabb helyzeteket kínál
a jökedvü szellemi bukfenckre. Közép-
pontja a fiatal férj, akivel elhitetik, hogy
apa, sőt, hármas ikrek apja, holott bérelt
gyermekéről van szó, akikkel a férjét
messzi földről visszacsalogatja a ravasz
asszonyka.

Szóval a téma kissé nyers. Az apa bol-
dagságot sugárzó férj szerepe s e téve-
désből adódó elképzelhetetlen bonyodal-
mak azonban sokmindent megbocsátat-
nak Margaret Mayonak. A kolozsvári
Állami Magyar Színház eddig legsikerül-
tebb vigjátéka kerekedett belőle.

A szerző után, már mint rendezőt is, el-
sősorban mindjárt Lantos Bélát illeti élé-
merés: a dandyból percek alatt apává á-
alakuló férj alakját szinte önmaga fölé
emelte. A flapper-feleség szerepében
Könyves Ibolya a hasonló szerepkört ugy-
szólván biztosította magának a színpa-
don. Flóra Jenő, mint gyermekrabló
Jimmy, végre kedvére kijátszhatta parla-
gon heverő gazdag adottságait. A fiatal
Dórián Ilona szintén teljes értékű part-
nerüknek bizonyult. Az együttes rövid-
szerepű tagjai, Bara Margit, Borovszky
Oszkár, László Kató, Kozma Gyula, Ba-
lász István — mind-mind hozzájárultak
a siker teljességéhez.

A Gólya — érzésünk szerint — sokáig
marad műsoron. j. z.

A KOLOZSVARI ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA:

Szombaton, október 6-án délután fél 6
órákor: A gólya. (Rendes helyárrakkal).
Este 7 órákor: I. Október 6. (Bevezető be-
széd). II. Gül Baba. (Krémer Mancsi fel-
lépésével).

Vasárnap, október 7-én délelőtt 11 órákor:
Gróf Monte Cristo. (Olcsó helyárrakkal).
Délután 4 órákor: Gül Baba.
Este 7 órákor: Gül Baba.

Hétfőn, október 8-án este 7 órákor: Tingli-
tangli. Bársony Rózsai és Dénes Oszkár
vendégjátéka.

MOZIK MÜSORA:

CAPITOL MOZGÓ: A pepita kabát. Előadá-
sok kezdete: délután 3, 5, 7 és 9 órákor.
Vasárnap délelőtt 11 órákor matiné. Jegy-
elővétel: délelőtt 11—1.

CORSO MOZGÓ (volt Edison): Budapest
szépe. Zenés, vidám magyar film. Elő-
adások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

ROYAL MOZGÓ: Ma utóljára Swing kis-
asszony. Vasárnaptól: Az élet rabjai. Új
híradó. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9
órákor. Vasárnap délelőtt 11 órákor ma-
tiné.

SELECT MOZGÓ: Ne kérdezd, ki voltam.
Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.
Vasárnap és ünnepnapokon délelőtt 11
órákor matiné.

URANIA MOZGÓ: A pepita kabát. Latabár
nagysikerű vigjátéka. Vasárnap dél-
előtt fél 12 órákor matiné.

MUNKAS MOZGÓ: Intermezzo. A legna-
gyobb zenés filmsláger. Előadások kez-
dete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

FELHIVAS A JOGOSITOTT FOGASZOK-
HOZ! Az Egészségügyi Szakszervezet la-
puk útján felkéri a kolozsvári jogosított fo-
gászokat, hogy saját érdeklükben október
6-án, szombaton este fél 7 órákor a szak-
szervezet helyiségében, Unió-utca 8, jelen-
jenek meg.

Inteligens, középkoru, egyedülálló
nő elmenne internátusba vagy gaz-
daságba gondnoknőnek, ma-
gános urhoz háztartásnőnek,
étkezdébe felügyelőnőnek.
Hasonló minőségben éveig mű-
ködtem. — Cimeket a kiadóba
„Háziasszony” jelígre.

Jól akar szórakozni?
Jöjjen el
az ONCSA-telep Haladó
Ifjúságának Jótékonycétu
műsoros báljára.
Szombaton, október 6-án este
8 órától reggel 5 óráig a Ka-
rolina-tér 4 alatt (Pamunkások
szakszervezete termében.)
Elsőrendű büffe. Kitünő zene.

Műve, szombaton

este 6 órai kezdettel Kolozsvárt, a Magyar Népi Szövetség Farkas-utcai székházában a szokásos politikai is-

Kolozsvár városa 300 millió lejes kölcsönt vesz fel a Csekkpénztártól

BUKAREST, október 5. A háborus romok helyreállításával kapcsolatban a helyi önkormányzat törvénytervezetét készíti,

Fegyver: a harc a feketézők ellen

KOLOZSVAR, október 5. A kolozsvári feketézők és úrszörzök elleni harcukat. Legutóbb Török István Pap-utcai fűszerkereskedésében tartottunk Dubau György vezetésével helyszíni vizsgálatot.

Mindezek után pedig felhívom az elsőfokú bíróságot a figyelmébe, hogy az iparvezetői tanács politikai szempontokat vegyen figyelembe, hanem helyszíni vizsgálatot végezjen.

Ötön kezdődik a helyettes tanítók vizsgáztatása

KOLOZSVAR, október 5. A közoktatási miniszter egyik legutóbbi rendeletében tanítók részére az oklevél megszerzésére az egy utolsó lehetőséget engedélyezett.

A rendelet szerint ezen a külön vizsgán tanítók oklevelet szerezhetnek: azok a 3 (három) évi gyakorlattal rendelkező helyettes tanítók, akik a középfokú iskola 4 (négy) osztályát sikerrel végezték el, továbbá azok, akik a gimnázium 8 (nyolc) osztályát vagy tanítóképzőt végeztek, érettségiztek vagy főiskolai oklevéllel rendelkeznek.

MAGYARORSZÁG KARTALANTJÁ MUNKÁKAT A KÜLFÖLDIEKET, AKIKNEK BIRTOKAIT KISAJÁTÍTOTTA. Budapest-ről jelenti a Rador: A magyar kormány elhatározta, hogy kárpótlásban részesíti azokat a külföldieket, akiknek magyarországi birtokait kisajátították.

NOVEMBER ELSEJÉN ERKEZIK A MAGYAR EGÉSZSÉGÜGYI KÜLDÖTTSEG BUKARESTBE. Bukarestből jelenti: A magyar fővárosból érkezett közlés szerint november elsején Bukarestbe érkeznek egy magyar egészségügyi bizottság tagjai Ernő dr. vezetésével. Ez a bizottság adja vissza a Bagdasar egészségügyi miniszter budapesti látogatását.

FIGYELEM!

A fiatal fiu, aki tévedésből a szék kabátja helyett egy másik kabátot vitt el Hirsch műstoppolótól, azonnal hozza vissza, mert különben a rendőrségnek adja át. A fiúban lent van egy toldás. Az édesanyját ismerjük.

Fizetésemelésben részesül a bírói kar és a tanszemélyzet is

FELEMELTEK az összes nyugdíjasok, a hadirokkantak, hadiövezgyek és hadiárvaik nyugdíját

BUKAREST, október 5. A minisztertanács — mint megítélte: — október 2-án megtartott ülésén elhatározta a katonai és polgári köztisztviselők, valamint a nyugdíjasok fizetésének jelentős emelését.

delkező intézmények alkalmazottainak fizetésjavítását az intézmények külön szabályzata rendez. A fizetésemelés vonatkozik a költségvetésileg rendszeresített állásokban lévőkre, valamint az ideiglenes jellegű alkalmazottakra, tehát a napidíjasokra is.

600 legyilkolt zsidó holttestét találták meg Jasi mellett egy tömegsírban

JASI, október 5. A Jasi közelében lévő Sculeni községben megtalálták és feltárták azt a tömegsírt, amelyben 600 szerencsétlen legyilkolt zsidó holttestét hantolták el.

a tömegsír szélére, majd géppuskatűzrel zúdítottak rájuk. A szerencsétlen embereket — akik közül számosan még éltek — bedobálták a megásott sírokba és miután minden értéktárgyuktól kifosztották őket, beföldelték.

Válságban a kolozsvári vendégipar

A Vendégiparosok Szakszervezete elnökének nyilatkozata a válság okairól

KOLOZSVAR, október 5. A kolozsvári vendégipari munkaadók, a vendéglők, éttermek, étkezőhelyiségek tulajdonosai súlyos nehézségekkel küzdenek, olyan akadályokkal, amelyeknek gyors elhárítása szükséges, különben az egész ipar menthetetlenül válságba kerül.

ezenkívül súlyos szociális kihatásai is lennének.

A kolozsvári vendégiparosok örömmel tettek és tesznek eleget a mai haladó, demokratikus rendszer szociális követelményeinek, főleg a vendégipari munkavállalók helyzetének javításával és a rendkívül súlyos közterhek (adók, zenedíj, bélyegilleték stb.) vállalásával.

Azokkal a hírekkel kapcsolatban, hogy több kolozsvári étterem és étkezőhelyiség, bodega tulajdonosát árdrápiítás miatt letartóztatták, számos vendégipari munkaadó ellen pedig eljárás van folyamatban, kérdést intéztünk Androvics Sándorhoz, a kolozsvári Vendégiparosok Szakszervezetének elnökéhez, aki az alábbiakban ismertette a vendégipari szakma jelenlegi súlyos helyzetét és válságának okait:

A kolozsvári vendégipari szakma valóban katasztrófálisnak mondható válságba sodródott. A vendéglőst arra kényszerítik, hogy 30 lejért adjon a vendégnek 10 deka kenyert, de nem történet és nem történik gondoskodás arról, hogy a vendéglők és éttermek tulajdonosait a fogyasztásra kerülő kenneret hatósági áron megvásárolhassák, illetve a közellátási hivatal törvényes áron lássa el őket kenyérrrel és a többi közlelmelési cikkeikkel.

Mi, sajnos, a jelenlegi helyzetben a kenyert különként csak ezer lejért tudjuk beszerezni, tehát 700 lejt fizetünk rá egy kiló kenyérré. Ha viszont a 10 deka kenyert 30 lejért drágábban adjuk a vendégnek, úgy az ügyesség részéről rendszeresített villámárazsiák során árdrápiításért nemcsak kihágási jegyzőkönyvet vezetnek fel a vendéglős ellen, hanem gazdasági szabotázsért le is tartóztatják.

Hasonló a helyzet az egyéb élelmicikkeknel is. A zöldséppaprika vendéglői rögzített ára darabonként 25—30 lej, mi viszont a piacon 80—100 lejt vagyunk kénytelenek fizetni a paprika darabjért.

Ha nem történik gyors és eredményes intézkedés a hatóságok, elsősorban a közellátási hivatal részéről, hogy a vendégipari munkaadók hatósági áron szerzhessék be a közlelmelési cikkeket úgy a kolozsvári vendégipari munkaadók legutóbbi kénytelen lesz üzletét bezárni, ami kellemetlen helyzetet teremtené a háztartással nem rendelkezők részére és

KI TUD RÓLUK?

Szász Károlyról, aki a 26. tábori tüzérek-nél Szászfeneser szolgált. Utoljára — állítólag mint foglyot — Zilahon...

Szilágyi György karposzományos tizedesről (született 1924), aki Ausztriában esett orosz fogságba. A pozsonyi fogolytáborból valamelyik ókirályságbell gyűjtőtáborba szállították. Utoljára 1945 június 3-án Segesvárról adott életjelt magáról.

Szilágyi Donáról, férjezett Baló Tibornéről, akit utoljára Ausztriában, Leoben közelében láttak a Bruck am Mur-i uton, csecsemővel a karján. Ertesítést kér Szilágyi Dezső Kolozsvár, Kemény Zsigmond-utca 6 címre.

Weiszhaupt Ferenc honvédről, aki Naszodon a 2. hegyivadász pótzászlóaljnál szolgált. Ertesítést kér övegy Molnár Ferencné Kolozsvár, Horea-ut 45 címre.

Mikó György tizedesről, kit állítólag juhuzban vittek el a foksányi táborból Oroszországba. Ertesítést kér huga, Mikó Irén Kolozsvár, III. kerület, Papp-utca 28 címre.

Mezei Lajos 25 éves honvédről, aki a 26-os zenevezetné szolgált és akit állítólag tavaly novemberben Medgyesen vittek keresztül. Ertesítést kér édesanyja, Mezei Lőrincz Julianna Kolozsvár, Elő-utca 8 címre.

Jánky István zászlósról, aki a 9. utászászlóaljnál szolgált és 1944 októberben vonult be Kolozsvárról Sopronba. Ertesítést kér Zeller Józsefné Kolozsvár, Kómálfaj-utca 4 címre.

Deák Jánosról, akit október 12-én vittek el Kolozsvárról Brassó-Foksány irányába. Ertesítést kér felesége Kolozsvár, Zápolya-utca 43, ajtó 6 címre.

Cseh András zászlósról, akit betegnek vittek el a 9. helyőrségi kórházzal és legutóbb Steinschönauhan volt. Ertesítést kérnek hozzátartozói: Felcsér Kolozsvár, Forduló-utca 4, vagy Cseh Adrásné Marosvásárhely, Kemény Zsigmond-utca 70 címre.

Zachariás Endre ővezetőről, akit a 105. légvédelmi tüzérpótosztállyal szeptember 13-án Szamosfalváról Szombathely felé irányítottak. Ertesítést kér Zachariás Endre, Dásakna címre.

Perdell Andrásról, aki a 23-as gyalogosknál szolgált, valamint Perdell Vilmosról, aki a 23-as határvadászknál teljesített szolgálatot. Ertesítést kérnek Kolozsvár, Szabadság-tér, Lux fodrászüzlet címre.

Lősnér Istvánról, akit tavaly október 19-én vittek keresztül Kolozsváron, Gorda irányába. Ertesítést kér édesanyja Kolozsvár, Verecke-utca 21 címre.

Tordai Sándorról, aki Szamosfalván a repülőosztagnál volt gépfegyveres és utoljára Munkácsról írt. Tábori postaszámja P. 190 volt. Ertesítést kér édesanyja Kolozsvár, Szent István-ut 48 címre.

Lénár Dezsőről, akit 1944 júniusában a 27-es kerékpárosokkal vittek a Kárpátok irányába. Utoljára 1944 augusztusában írt az A. 670 tábori postaszámáról. Ertesítést kér felesége Kolozsvár, Kriza-utca 24 címre.

Dr. Kiss Zoltán hadapródőrmester, illetve zászlósról, aki márciusban mint sebesült a szombathelyi kórházban feküdt. Ertesítést kér Kiss Károly Kolozsvár, Kuun Géza-utca 2 címre.

Holányi Mártonról, aki Békésgyulán a 20. pótzászlóaljhoz vonult be. Ertesítést kér Holányi István Kolozsvár, Petőfi-utca 28.

Jóváhagyott iparendelőyek

KOLOZSVAR, október 5. Az iparendelőyeket felülvizsgáló bizottság újabb az alábbiak iparendelőjét hagyta jóvá:

- Damó Julla piaci árus Monostor 34, László Dénes állatkereskedő Pap 52, Buzás Ferenc dohányárus Dózsa Gy. 33. özv. Pap Simoné piaci árus Döbrentei 1, Kulcsár Gábor ócskás Téglys 6, Kondász Magdolna virágkereskedő Unió 4, Kovács András dohányárus Magyar 41, Kis József dohányárus Kriza 23, Kálmán Andrásné piaci főhőrnemű kereskedő Györgyfalvi 142, Fülöp Domokos állatkereskedő Decebal 46, Szigethi Flórika élelmiszerkereskedő Csaba vezér 14. özv. Iszai Dénesné piaci virágárus Toldi Miklós 8, Ferencz Ferenc zöldségárus Horea 108, Kis Samu zöldségárus Oasamu 139, Róth Vilmos MAGISZ üzletvezető Csere 6, Bara János piaci árus Pata 118, Górfi Márton tűzfakereskedő Pata 127, Bartha Sándor gyümölcs- és zöldségkereskedő Mócsok 7. özv. Szentgyörgyi Albertné piaci rövidárus Helta 24, Paul János elpótlású Csermely 2. özv. Salagean Istvánné piaci árus Csákány 35, Kata Sándor dobozüzem Forduló 0, Harasztos Ferenc ócskás Bulgária 26, Nagy Ervin ócskár Horea 20, Magyar Sándorné textil- és lábbelikereskedő Malom 2. özv. Gombos Gyuláné textil- és kézműveskereskedő Deák Ferenc 22. özv. Szatmári Józsefné élelmiszerkereskedő Horea 6, Eszényi Terézia élelmiszerkereskedő Onca-telep.

Mindenféle gyümölcscefrét bármily mennyiségben vásárolunk palinkafőzdelek részére FRATES RT. Kolozsvár, Scuria-u. (Toldi-tér) 10 szám

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

KÖRKÖTŐGÉPEK, csikgép, varrógépek, szemszédőgépek és tűk eladók. Welsz gépkereskedelmi üzletében, Horea-utca 56. 12843

GAZCSÖVET, radiátorkazánt, ócska 61-mot veszek. Árpád-utca 13. 12738

RÁDIOKESZÜLEKET üzemképes és nem működő állapotban vásárol „Electrica” Kossuth Lajos-utca 8. 12714

RÁDIOKESZÜLEKEK szak szerű javítását, hiányzó alkatrészek és lámpák pótlását vállalja „Electrica” Kossuth Lajos-utca 8. 12714

EGY mély gyermekkosci eladó. Damjanich-utca 27. 12825

FOTOCÉLLAS 8 mm-es keskeny filmfelvévő gép hozzávaló vetítőt, gyöngyvászonnal és 700 méter kultur- és rajzfilmmel eladó. Megtekinthető minden délután 2-4-ig. Görgey-utca 13. (Bem-utca mellett.) 12771

ELADÓ összecsuksútható vasgép, szekrény, gyermekjáróka, mosdóállvány, teknő. Kőlcsey-utca 2. 12837

VESZÉK használt, magasszárú férfi és női cipőket, csizmákat. Szántó-utca 12. 12864

HALÓK, szekrények, asztalok, székek, komódok, kombinált szekrény, Singer női varrógép, borbélyszék, kozmetikai gép teljes felszereléssel stb. kaphatók Kanyarónál, Kossuth Lajos-utca 14. 12912

UJ perzsaszőnyeg eladó. Kuun Géza-utca 32, ajtó 5. 12910

SZEMFELSZEDŐ stellusz-tű, külföldi, kapható. Welsz gépkereskedelmi irodájában, Horea-utca 56. 12908

ANTIK szekrény, kettő darab eladó. Megtekinthető délután 1/2 és 1/4 között. Anonymus-utca 13, I. emelet, Kőmivesnél. Gr HASZNÁLT ruhát, cipőt, fehéreműt veszek, eladók. Balázs, Unió-utca 12. 12898

ELADÓ két darab szekrényből és asztalból álló pallaszander ebédlő és egy jókarban lévő komplett konyhaberendezés jutányos áron. Sipos, Magyar-utca 52. 12932

FEKETE keményfa íróasztal, hármast díofurniós szekrény, sezlion olcsón eladók. Karjala-utca 12. 12919

PERZSASZŐNYEGEKET veszek délelőtt 1-ig. Rottenberg, Timár-utca 10. 12916

ELADÓ egy férfiszoba bőrgarnitúrával és egy női szalon. Horea-utca 15, emelet. 12939

ANGORAGYAPJUT megvételre keresek. Sándor, Kossuth Lajos-utca 20, ajtó 4. 12944

SŐTET ebédlő eladó. 2 szekrény, 1 asztal. 6 borszék. Kert-utcán fel Koch Antal-utca 3. 4-6-ig. 12951

ELADÓK prima transport boroshordók, írógép, almásládák, sonkavágógép, sportkosci, cselló. Ugyanott zongoraszeket veszek. Szentegyház-utca 12. 12953

HANGLEMEZSEK, lemezcsere, törött lemezek vétele. „Atlas” könyvüzlet, Szabadság-tér 22. 17463

NAGY szőnyeg eladó. Szent István-utca 8. 2. ajtó jobbra. 12958

JÓKARBAN lévő „Royal” táskairógép eladó. Megtekinthető Egyetem-utca 6, borbélyüzletben. 12970

OLCSÓN eladó egy darab drótsodrony ágybetét, egy kisebb ventilátor, egy háromajtós konyhaszekrény. „Ternó”, Postakert-utca 3. 12957

ELKÖLTÖZÉS miatt használt butordarabok, Berkel-mérleg és jégsekrény olcsón eladó. Tótfalusi Kjs Miklós-utca 7. 12785

GYÜMÖLCSÖSLADAK jókarban olcsón eladók. Horea-utca 40. 12986

FASZOBRAZ vésők, gyalupad, Vesta vaskályha, kerekkel felszerelt pult kályhával eladó. Cim a kiadóban. 13045

MODERN díofurniós kombinált szekrény olcsón eladó. Deák Ferenc-utca 38, hátul az udvarban, Nemesnél. Ugyanott egy 44/43-as egész cipő eladó. 13041

ELADÓ egy új, modern díofurniós kombinált szekrény és két darab konyhaszekrény. Csaba vezér-utca 20, asztalosnál. 13038

RÁDIO szuper eladó. Méhes-utca 124. 13037

EGY főzőkemence eladó. Budai Nagy Antal-utca 142. 13032

KOMBINÁLT fehér gyermekkosci és babajáték-gyermekkosci eladók. Ugyanott mindenféle javítást, ablakozást és gumizást vállalok és egy lovasmotor is eladó. Fecske-utca 34. 13030

ELADÓ jókarban lévő stüllyesztős varrógép. Dózsa György-utca 4, Zweig. 12961

ELADÓ két négyzetes valódi keleti és belföldi összekötő perzsa, kisebb-nagyobb gyapjuszőnyegek, párnahuzatok, paplanlepedők, függönyök, kézimunka nagyobb terítők, nappal alá való apróbb terítők, gyöngyűrl festmények olcsón, keveset használt 87-es fekete parafás antilop szandál, elegáns sötétkék férfi átmeneti kabát közepes termetre, vajszínűre festett kombinált szobaputor. Deák Ferenc-utca 48, I. 5. reggel 11-ig, délután 5-7-ig. 13022

EGY használt chédlőasztal hat székekkel eladó. Fürdő-utca 20, Bereczkinél. 13010

ELADÓ egy szép kivitelű díofurniós teléhláló. II. ker., Czákó Zsigmond-utca 40. 12938

DÍOFURNIÓS keményfa teléhláló és konyhakredenc alig használt állapotban eladó. Simon, Deák Ferenc-utca 39. 12972

GYAKORLÓ zongora olcsón eladó. Kazinczy-utca 74. Megtekinthető délután 5-től. 12972

EGY perzsaszőnyeg 2x3 m. eladó. Bras-sai-utca 3, Kissnél. 13004

MEGVÉTELRE keresek magas alakra nutriabundát bő háttal. Dr. Tulogdi Jánosné, Clozsa-utca 2. 13043

GYÓGYSZERES üvegeket, 30 gramost, 50 gramost és 100 gramost veszek. Galamb-utca 12. 12906

MEGVÉTELRE keresek egy komplett gyertyagyárberendezést. Galamb-utca 12. 12906

ELADÓ kétlovas stráfszekér, két komet, egy Singer-varrógép. Zsolt vezér-utca 9. 12992

SURGÓSEN eladó egy Singer férfi varrógép. Megtekinthető Galamb-utca 7 alatt. 13011

ZONGORA, rövid keresztúros, eladó. Cim a kiadóban. 13021

ELADÓ finom kivitelű kombinált szekrény és egy alig használt téllkabát. Szentegyház-utca 26, asztalosnál. 13027

EGY kredenc eladó. Kinizsi-utca 7, Fogarasinénál. 13040

VENDÉGLŐI berendezés és egy férfi kérkár eladó. Cim a kiadóhivatalban. 13035

HASZNÁLT ruhát, fehéreműt, butorokat veszek és eladók. Hívásra házhöz megyek. Muresan, Kossuth Lajos-utca 27. 13034

ELADÓ konzoltükör asztallal, festett vasgép matraccal, asztal, szekrény, hintaszék, betegasztal, ágytál, toalettasztal tükörrel, állólámpa, duplaajtó, vasrács, ingaóra, féltéres üvegek, befőttes üvegek. Szabadság-tér 27, I. 9. 13008

JOB márkás, üzemképes rádiót vennék. „Szuper” jellegre. 12997

KIFOGASTALAN írógép veszek. „Ar-közléssel” jellegre. 12997

MANGALICA malacok állal együtt olcsón eladók. Karjala-utca 12. 12913

FEKETE csikóbunda, fekete keményfa íróasztal, sezlion olcsón eladó. Karjala-utca 12. 12913

ELADÓ angoranyulak ketreccel. Majális-utca 31. 13055

ANGORA- és gyapjufonást jutányos áron vállalok. Szondi-utca 33. 12947

ELADÓ használt konyhabutorok, ebédlő külön szekrények, félháló, asztalok, sezlion, virágállványok, cselédágy olcsó áron. Kossuth Lajos-utca 32, asztalosnál. 12991

PERZSASZŐNYEGET, kristályt, dísztárgyat, műtárgyat napi áron vásárol „Liber-tas”. Deák Ferenc-utca 40. 17457

Alkalmazást kaphat

HAZVEZETŐNŐ kerestetik. Jelentkezni Stóssel, Szabadság-tér 18 alatt. Ugyanott fiatal házaspár házmesteri állást kaphat. 12930

TARSAT, társnőt keresek 1-3 millió legj kereskedelmi vállalatához. Cim a kiadóban. 12957

NŐI varrónő társnőt keresek, ki megosztaná velem lakását. Minden költség felét fizetem. Kossuth Lajos-utca 3, I. emelet, Totkáné. 13025

KERESEK azonnali belépésre egy 15-16 éves kugliallított. Jelentkezés Varga Mártonnál, Széchenyi-tér 24. 13023

ÜGYES kifutóit keresünk azonnalra. Józsa Béla-utca 35 alatt lehet jelentkezni. 13029

Alkalmazást keres

MŰHIMZEST selyemmel, arannyal vagy féjtővel, diványpárnák, terítők montirozását szakutadással elvállalom. Nagy Matild, Bem-utca 7, hátulsó lépcső. Gr

KÉPVISELETEKET, kereskedelmi megbízásokat vállal Kercser úgynökség Dész, Traian-utca 42. 12935

NEGY polgárit végzett intelligens fiatal leány fogtechnikus tanulónak ajánkozik. Cim a kiadóban. 12920

KOMOLY, intelligens, románul-magyarul beszélő urinő elhelyezkedne üzletben, háztartásban, anyahelyettesnek. Cim Kornis-utca 11. Dr. Farkasnál. 12982

EGYMILLIÓ lejjel társulnék italméréshez. „Egy millió” jellegre. 13020

ÖNÁLLÓ butorasztalos segéd alkalmazást keres. „Butor” jellegre. 13047

MÉRLEGKÉPES könyvelő egészségi, fél-napi, óráknyvelést, bérelszámolást vállal. „Óráknyvelés” jellegre. 13047

SZERVEZŐKÉPES, évtizedes gyakorlat-tal bíró könyvszakértő, volt gyárüzemeltető, közreműködéssel és tőkével megfelelő bekapcsolódást keres. Jellege „Garancia”. 12997

INTELLIGENS, megbízható, független fiatal nő magános ur vagy kis háztartás vezetését vállalja. Cim a kiadóban. 17468

Ígaztató -taláb

EGY szoba összkomfortos butorozott lakást keresek, lehetőleg a belvárosban. Sür-gős! Közvetítőt díjazok. Cim a kiadóban. 12938

Boros, Börzsei és Bodola

a Vasas együttesében a mai Dermata elleni mérkőzésen

KOLOZSVAR, október 5. Ma délután a Városi Sporttelepen zajlik le a labdarugó alkerület kupadíjért a négyes elődöntő, 2 órákor a Victoria-Sanitas és 4 órákor a Vasas-Dermata találkozójával.

Mint már közöltük, a Vasas összeállításában meglepésszerű változások várhatóak. Most vált bizonyossá, hogy a Vasas szerződtette Borost, a temesvári Politechnika válogatott klasszisu kapusát, Börzseit, a budapesti Elektromos fiatal, nagytehetségű középfedezetét és Bodolát, a többszörös válogatott balösszekötőt, aki egyébként az elmúlt vasárnap — mint vendég — már játszott a Vasas csapat-sorában a Rapid ellen.

Érdekes, hogy a Vasas crösítésével kapcsolatban bizonyos körökben igen nagy meglepődés tapasztalható, olyan meglepődés, amit a közönség nem nagyon tapasztalt, amikor a piros-fehétek rövid idő alatt egymásután veszítették el Farkast, Mészáros, Perényit, Márkit, Vassit és Radnait és mindegyiket olyan „kavarás”-sal összekötvé, mely „arroganciának” és a szövetségi szabályzatok „megkerülésének” egyaránt nevezhető. Nyílt formában most mégis a Vasast illetik ezekkel a jelzőkkel. Csak azért, mert a Carmennel szemben érvényesíteni merészelt jogos követelését: vagy Fábiant II-t, vagy Farkast! Ha ugyanis Fábiant II. a Carmen

játékos, akkor ugyanolyan jogon Barkas a Vasasé. Már pedig a Carmen mind a két játékos a magánlakos, ugylátásik kizárólagos jogok alapján. A másik támadás Bodola szerepeltetése miatt éri a Vasast. Hogyan? A Néptörvények döntése nem irányadó a Bodola-kérdésben? Reméljük, rövidesen pontot tesznek ezek után az ártalmas meglepődés-sorozatokat után espedig józan és elfogulatlan mérlegelések alapján.

Az elődöntő kupamérkőzések iránt egyébként igen nagy érdeklődés mutatkozik. Mind a négy csapat komolyan készülődik. A Victoria-Sanitas mérkőzést Józsay, a Vasas-Dermata rangadót pedig Orosz vezeti.

Sportíradó

Budapest ökölvívó válogatott—Bánságtól válogatott 9.5. Bánsági ökölvívónk nagy sikerrel mutatkoztak be Budapesten. A lapok elismerik, hogy a döntetlen eredményt megérdemelték volna.

Tehetségkutató asztali teniszversenyt rendez a KKASE 7-én reggel 8 órai kezdettel az Unitárius Kollégium tornatermében. Nevezéssek a Magánalkalmazottak Szakszervezetében (Szabadság-tér 12, II. 10, bejárat a Kismester-utca felől) vagy a helyszínen.

ELCSERELNEM szép butorral együtt szoba konyhás lakásomat központban üres két szoba konyha, fürdőszobával, esetleg egy szobával. Davidescu, Horea-utca 5. 12814

ELADÓ ház, szoba konyha, kis kerttel, külön telek. Brétfű 34. 12881

KÉT szoba konyhás bombaszerűt lakás kijavítva, költségmegtérítés ellenében átadó. „Megtérítés” jellegre a kiadóba. 12930

NEGYVEN éve fennálló kitűnő üzletelyleg kiadó. Arany János-utca 13. 12919

DESEN eladó két szoba konyhás központi fekvésű családi ház. Érdeklődni „Express” iroda, Dózsa György-utca 6. 12925

KERESEK megvételre két szoba konyhás, esetleg összkomfortos házat. Kossuth Lajos-utca 7, „Szerény” üzlet. 12940

ELADÓ Rákóczi-ut. elején többlakásos ház üzlettel 12,000,000 lejért. Majális-utca-ban két szoba konyha nagy telekkel 20,000,000 lejért. Pata-utca környékén két szoba konyha, kert 8,000,000 lejért. Pata-utca-ban ház több lakással 14,000,000 lejért. Belvárosban két szoba komfortos ház 20,000,000 lejért. Ezenkívül több kisebb-nagyobb ház és belvárosi villahelyek. „Express” iroda, Dózsa György-utca 6. 12950

MŰHELY helyiségek, asztalos elnyben, üzlethelyiség a Budai Nagy Antal-utca elején kiadók. Cim a kiadóban. 12955

ELADÓ két szoba összkomfortos kertés ház. Huba vezér-utca 1. 13000

SZOBa konyha kerttel eladó vagy kiadó. Duna-utca 105 alatt. Értekezni lehet Széchenyi-tér 29, házmesternél. 13031

KERESEK egy szobát esetleg konyhával, üresen vagy butorozva. Lelelést fizetek. Lehet Mócsok-utja vagy Monostori-ut felé is. Kossuth Lajos-utca 3, I. em. Totkáné. 13025

KÉT szoba konyha és egy butorozott szoba kiadó. Érdeklődni Kárpát-utca 2. Ugyanott egy fürdőszobába való padlólap eladó. 12994

ELADÓ a Györgyfalvi-ut. elején két szoba komfortos ház, vagy elcserelném távolabb fekvő kertés hasonlóval. Cim a kiadóban. 13007

ELCSERELNEM a belváros központjában lévő kétszobás összkomfortos lakásomat hasonló háromszobással. „Laktácsere” jellegre. 13044

BELVÁROSI kétszobás összkomfortos lakásomat elcserelném háromszobás, lehetőleg belvárosi lakással. Érdeklődni Deák Ferenc-utca 44, udvari szabóműhely. 13044

ELCSERELNEM két szoba konyhás lakásomat butorral együtt temesvári hasonlóval. Cim a kiadóban. 13038

KISEBB családi lakóházat vennék belváros-hoz közel. Arájanlatot leírással „Komfortos” jellegre kérek. 12997

KERESEK megvételre kis családi házat 4,000,000-ig. Cim a kiadóban. 12996

VENDÉGLŐ vagy bodegai ipar- és italmérsli engedélyem van, helyiség szűkséges. Cim a kiadóban. 13053

Dr. Sandberg József
bel- és nemibeteg szakorvosa
Erzsébet-ut 4.
Rendel délután 1-4-ig és 6-9-ig

HAZASSÁG céljából megismerkedne utleány 40-45 éves kereskedővel. Lerét „Üzlet” jellegre a kiadóba. 13013

SZILVAIZFOZÓ üst kölcsön kapható, egy erős kézi stráfszekér és egy zongora eladó. Kőmálajka-utca 4. 13017

ELVESZETT 3-án délelőtt Balázs János névre szóló fontos iratcsomó. Kérem a becsület megváltását, juttassa el Csánky Dezső-utca 22 alá. 13058

TIZHONNAPO fiamat örökbe adnám. Cimeket a kiadóba „Egészséges” jellegre. 13002

ELVESZTEK Molnár Jenő Holló-utca 4 névre szóló rendőrségi bejelentő és más iratok és fényképek. Kérem a megtalálást, adja le a Dermata-üzem kapusához. 13014

LONDONI egyetemét járt tanár közvetlen módszerrel, könnyen tanít angolul. Megbeszélés délután, Mócsok-utja 22. 13001

KI AKAR saját szerkesztéssel tejet szállítani reggel 4 órákor, 1500 lejért. Jelentkezni vasárnap délután 4-8 óra között Chlorefánál, Szondi-utca 7. 13051

EGERESZŐ faj kölyökkacskákat aján-dékba adnék. Dónát-ut 210. 13050

Szállítási ügyekben forduljon bizalommal
Transcolect
szállítási vállalat, Szabadság-tér 27. Telefon: 617.